

бітниками, був прекрасним лектором та цікавим співрозмовником, багато уваги приділяв культурі спілкування. Вчений колекціонував різноманітні цікаві факти з фізики, географії, природничих наук, захоплювався статистичними закономірностями. На людях він був стриманим і небагатослівним, із задоволенням слухав симфонічну музику. До виходу на пенсію в 1971 році М.Г.Туркевич опублікував понад 100 наукових робіт. Під його керівництвом за час роботи у Чернівцях виконані 2 докторські та 9 кандидатських дисертацій. Помер М.Г.Туркевич 23 квітня 1975 року на 81 році життя. Не стало вчителя, але залишилися його роботи, учні, іменна студентська стипендія, а портрет ученого поповнив галерею фундаторів наукових шкіл Буковинської державної медичної академії.

УДК 016:611

М.П.НОВИКОВ – ОРГАНІЗАТОР КАФЕДРИ ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ БУКОВИНСЬКОЇ МЕДАКАДЕМІЇ

Ю.Т.Ахтемійчук, В.П.Пішак, І.У.Свистонюк

*Буковинська державна медична академія,
м. Чернівці*

Талановитий топографоанатом, хірург і педагог Новиков Микола Павлович народився 20 січня 1894 року в Москві. За участь у студентських заворушеннях майбутній вчений був відрахований з медичного факультету Московського університету. Фах лікаря здобув на медичному факультеті Харківського університету. Навчаючись, одночасно працював лаборантом на кафедрі нормальної анатомії під керівництвом професора В.П.Воробйова. До медицини М.П.Новиков ставився з великою цікавістю та любов'ю. У листопаді 1923 року він влаштувався асистентом хірургічної клініки Середньо-Азіатського університету. Через матеріальні нестатки 1928 року М.П.Новиков залишив посаду асистента і влаштувався завідувачем хірургічної лікарні м. Коканд. З 1932 по 1934 рік працював лікарем приймального відділення та науковим співробітником клініки загальної хірургії Московського обласного науково-дослідного клінічного інституту. У 1939 році М.П.Новикову присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук, у 1943 році йому присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника, а 1945 року – вчене звання доцента. Як авторитетного і досвідченого фахівця М.П.Новикова 12 березня 1946 року призначають завідувачем кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії Чернівецького медичного інституту, заснованого двома роками раніше. За порівняно короткий період він налагодив навчальну і наукову роботу, підніс на належний рівень авторитет дисципліни. Фактично М.П.Новикова можна вважати організатором кафедри. Одночас-

но вчений працює доцентом кафедри загальної хірургії на повну лікувальну ставку та очолює на громадських засадах хірургічне відділення першої міської лікарні м. Чернівці, тому кафедра топографічної анатомії та оперативної хірургії успішно поєднувала теорію з практикою. Науковий напрямок М.П.Новикова присвячений проблемам гнійної хірургії. Під його керівництвом виконали кандидатські дисертації Р.І.Поляк (нині професор), Н.Ф.Іванова, З.К.Макеєва та А.Т.Мінакова. На кафедрі також виконав кандидатську дисертацію нині відомий вчений – академік Д.Д.Зербіно (науковий керівник – професор М.С.Спіров). Зважаючи на вагомий науковий досягнення доцента М.П.Новикова, дирекція Чернівецького медичного інституту в 1954 році зверталася з клопотанням до ВАК СРСР про присвоєння йому вченого звання професора. Мешканці Чернівців неодноразово обирали його депутатом міської та районної рад. Працюючи в комісії з питань охорони здоров'я, він зробив вагомий внесок у покращання медичної допомоги населенню Буковини. У 1960 році старший науковий співробітник, доцент М.П.Новиков вийшов на пенсію.

УДК 016:611

НАУКОВА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА Є.П.ЦВЕТОВА

*Ю.Т.Ахтемійчук, І.У.Свистонюк,
О.М.Слободян, О.В.Цигикало*

*Буковинська державна медична академія,
м. Чернівці*

Цветов Євген Петрович народився 11 вересня 1921 року в м. Пушкіно Ленінградської області у сім'ї військовослужбовця. Після закінчення І Ленінградського медичного інституту (1944) навчався в аспірантурі при кафедрі топографічної анатомії та оперативної хірургії цього ж навчального закладу. Кандидатська дисертація молодого науковця присвячена хірургічній анатомії задньої великогомілкової артерії, яку він успішно захистив 1948 року. Не зупиняючись на досягнутому, Є.П.Цветов продовжує наукові дослідження в галузі оперативної хірургії. Працюючи доцентом у Ярославському медичному інституті, він вдосконалює і розробляє нові підходи щодо пластики сечового міхура після цистектомії, запропонувавши оригінальні способи заміщення органа сегментами клубової кишки. Нові наукові розробки лягли в основу його докторської дисертації, захищеної 1960 року. Тридцятидев'ятирічного вченого обирають завідувачем кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії Чернівецького медичного інституту (нині Буковинська медакадемія). Упродовж майже 13 років науковці кафедри під керівництвом професора Є.П.Цветова розробляли нові оперативні втручання на органах сечової

системи. За цей період на кафедрі було виконано понад 20 дисертацій. Серед учнів професора Є.П.Цвєтова є викладачі Буковинської медакадемії, які й нині плідно працюють у хірургічній галузі (доц. Г.П.Шамрей); професор М.Л.Кернесюк працює в Російській Федерації, де керує кафедрою топографічної анатомії та оперативної хірургії, а професор Р.І.Поляк нині на заслуженому відпочинку. Професор Є.П.Цвєтов був людиною енциклопедичних знань, які з відкритою душею дарував своїм учням і колегам. З-під його пера вийшло чимало цікавих і корисних монографій: "Пластика мочевого пузьря отрезками тонкой кишки" (1960), "Топографическая анатомия верхней конечности" (1963), "Топографическая анатомия нижней конечности" (1963), "Техника усечения и реплантации конечностей" (1973), "Рентгеноанатомия брюшной полости и ее органов" (1974) та ін. Наукова спадщина і талант професора Є.П.Цвєтова – приклад для нинішніх та прийдешніх поколінь.

УДК 611.018:61(07)

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ВІЗУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ГІСТОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

К.С.Волков, О.П.Андрійшин, А.В.Доббуш

Тернопільська державна медична академія ім. І.Я.Горбачевського

На кафедрі гістології, цитології та ембріології Тернопільської медакадемії на практичних заняттях та при самостійній підготовці студентів широко використовується система візуального аналізу гістологічних препаратів (СВАГП), яка складається із світлового мікроскопа, відеокамери, комп'ютера та телевізора. На екрані телевізора, з'єданого з відеокамерою, можна демонструвати зображення гістологічних об'єктів одночасно багатьом студентам. СВАГП дає змогу пояснювати їх структурні елементи перед самостійним вивченням гістопрепаратів студентами за допомогою світлових мікроскопів. Для такого перегляду можна використовувати унікальні препарати, використання ж СВАГП робить їх загальнодоступними для вивчення на практичних заняттях і при самостійному опрацюванні студентами окремих розділів гістології. Комп'ютер дозволяє розглядати і зберігати зображення мікропрепаратів. Роздруковані кольорові світлинки використовуються для навчального процесу. Для самостійної роботи студентів і контролю засвоєння студентами матеріалу з різних розділів предмету та перевірки практичних навичок з "читання" гістологічних мікропрепаратів варто використовувати так звані "німі" зображення із цифровими позначеннями. Використання СВАГП дає змогу на сучасному рівні ілюструвати і пояснювати матеріал, а також контролювати знання сту-

дентів. Цю систему можна широко використовувати на практичних заняттях і в позааудиторний час.

УДК 616-018+807.1]:378.14

ІНТЕГРАЦІЯ КУРСІВ ГІСТОЛОГІЇ ТА ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ГІСТОЛОГІЇ

Т.С.Громоковська, Т.В.Тітєвська

Запорізький державний медичний університет

З метою вдосконалення вивчення гістологічних термінів та кращого їх засвоєння всі терміни навчального курсу з гістології та ембріології поділені за мовними ознаками на три групи. Перша група – українські за походженням терміни (ядро, трубочка), друга група – латинські за походженням терміни, що побудовані за принципами латинської граматики (annulus rogi, caput spermatozoidi), третя група – українські терміни, отримані через пряму транслітерацію відповідних латинських (пронефрос, бластула, генем). Навчальна програма з латинської мови не передбачає вивчення термінів третьої групи на практичних заняттях, тому ми впродовж 3 років пропонуємо вивчати цю тему студентами 1 курсу (1 семестр) медичного факультету самостійно. Всі терміни 3 групи поділені на: а) терміни, створені за допомогою суфіксів (ендоцитоз – екзоцитоз, гіпохромний – гіперхромний); б) терміни, створені за допомогою суфіксів, серед яких найбільш поширені суфікси іменників: -ул, -кул, -ол, -елл, які в деяких термінах втратили своє пряме значення зменшення (бластула, морула); в) терміни – складні слова, що базуються на грецьких коренях (-плазма-, -гіал-, -карі-). Для виконання роботи студентам пропонуються спеціально розроблені таблиці грецьких та латинських префіксів, суфіксів, а також грецьких коренів (для складних термінів). Опрацювання гістологічних термінів у мовних групах сприяє свідомому застосуванню латинської термінології, в даному випадку гістологічної номенклатури. Крім того, за рахунок попереднього вивчення латинських та грецьких морфем у гістологічних термінах вивільняється час на практичних заняттях з гістології для спеціальних тем.

УДК 611:378.147

ДИДАКТИЧНИЙ ПРИНЦИП НАУКОВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

В.В.Зажисєва

Буковинська державна медична академія, м. Чернівці

Творче мислення майбутнього лікаря має формуватися з перших років навчання студента у вищому навчальному закладі, а саме – з вивчення морфо-